

Tomasz Godlewski*

Społeczne postrzeganie i ocena samorządu terytorialnego w Polsce

Public perception and evaluation
of local government in Poland

STUDIA I ANALIZY

Słowa kluczowe: samorząd lokalny, opinia publiczna, ocena obywateli, społeczeństwo obywatelskie

Keywords: local government, public opinion, citizen assessment, civil society

Abstrakt: Transformacja ustrojowa zapoczątkowana w roku 1989 roku przyniosła daleko idące zmiany nie tylko w sferze gospodarczej czy społecznej, ale także w wymiarze lokalnym, czego symbolicznym znakiem jest utworzenie administracji samorządowej. Na tym tle szczególnie interesujące poznawczo są społeczny odbiór i ocena postrzegania i funkcjonowania samorządów terytorialnych w Polsce. Od tego bowiem zależy, czy Polacy definiują władzę lokalną jako element władzy publicznej – sprawnego zarządcę i administratora będącego *de facto* „lokalnym przedłużeniem władzy centralnej”, czy też staje się ona ważnym punktem odniesienia działań lokalnych wykorzystując efekt synergii polegający na stymulowaniu do działania różnych aktorów i podmiotów obecnych w społecznej przestrzeni dla dobra wspólnoty lokalnej? Przeprowadzone analizy pozwalają jednoznacznie odrzucić prawdziwość tak zdefiniowanej alternatywy. Samorząd lokalny pełni bowiem obie funkcje, które synergicznie zwiększają jego znaczenie i siłę oddziaływania. Takie jest również oczekiwanie społeczne. Wspólnoty lokalne chcą widzieć w lokalnych władzach zarówno „dobrych gospodarzy”, jak i „animatorów i kreatorów” rzeczywistości społecznej. Potwierdzają to także analizowane studia przypadku. Tłumaczyć to może choć częściowo, wysokie społeczne oczekiwanie decentralizacji oraz przekazywania kompetencji i środków władzom lokalnym.

* ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7506-8884>; dr, Uniwersytet Warszawski. E-mail: tomasz.godlewski@uw.edu.pl

Abstract: *The political transformation initiated in 1989 brought far-reaching changes not only in the economic and social sphere, but also in the local dimension, which seems to be a symbolic sign of the creation of local government administration. Against this background, the social perception and assessment of the perception and functioning of local governments in Poland seem to be particularly interesting cognitively. It depends on whether Poles define local authority as an element of public authority – an efficient manager and administrator who is de facto a “local extension of central authority”, or whether it becomes an important point of reference for local activities using the synergy effect consisting in stimulating various actors and entities present in the social space for the good of the local community? The conducted analyses allow to unequivocally reject the veracity of the alternative defined in this way. Local government performs both functions, which synergistically increase its importance and impact. This is also a social expectation. Local communities want to see in local authorities both “good hosts” and “animators and creators” of social reality. This is also confirmed by the analyzed case studies. This may be explained, at least in part, by the high social expectation of decentralisation and the transfer of competences and resources to local authorities.*

Transformacja ustrojowa zapoczątkowana w roku 1989 roku przyniosła daleko idące zmiany nie tylko w sferze gospodarczej czy społecznej, ale także w wymiarze lokalnym, czego symbolicznym zwieńczeniem stały się pierwsze wolne wybory samorządowe, które miały miejsce 27 maja 1990 roku. Były one naturalną konsekwencją uchwalenia przez Sejm 8 marca tego roku ustawy o samorządzie terytorialnym, która na trwale przywróciła dualizm administracyjny w polskim porządku prawnym. Stan ten został potwierdzony w akcie najwyższej wagi – Konstytucji RP. Artykuł 15 ustawy zasadniczej określa jednoznacznie ustrój terytorialny stanowiąc, że ma on zapewniać decentralizację władzy publicznej, a podział terytorialny państwa ma „uwzględniać więzi społeczne, gospodarcze lub kulturowe i zapewniać jednostkom terytorialnym zdolność wykonywania zadań publicznych”¹. Z kolei artykuł 16 ust. 2 i art. 165 nadaje samorządom wyraźnie zaznaczoną i trwałą autonomię definiując jednostki samorządu terytorialnego jako posiadające osobowość prawną, a przez to samodzielne, zaś samodzielność ta podlega ochronie sądowej. Osobowość prawną jednostek samorządu terytorialnego, konstytucyjnie przyznana, jest wyrazem roli samorządu w systemie władz publicznych, a konsekwencją jej jest kolejna norma konstytucyjna, stanowiąca o przysługiwaniu prawa własności i innych praw majątkowych². Reformę samorządu w Polsce kończy w 1998 roku

¹ <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm> (11.2022 r.).

² W. Stankiewicz, *Samorząd terytorialny w polskim systemie administracyjnym po zmianach konstytucyjnych wprowadzonych w latach 90.*, [w:] J. Marszałek-Kawa, A. Lutrzykowski

wprowadzenie przez rząd Jerzego Buzka trójszczeblowego podziału władzy samorządowej czyniąc z samorządów efektywny podmiot kreowania polityki na szczeblu lokalnym.

Z punktu widzenia niniejszego artykułu istotne jest zdefiniowanie roli i zadań samorządu w kontekście społecznym. Definiuje je m.in. Europejska Karta Samorządu Lokalnego. Już z preambuły tego aktu wynika jednoznacznie, iż: „istnienie społeczności lokalnych wyposażonych w rzeczywiste uprawnienia stwarza warunki dla zarządzania skutecznego i pozostającego zarazem w bezpośredniej bliskości obywatela”. W artykule 3 tego aktu czytamy także: „samorząd terytorialny oznacza prawo i zdolność społeczności lokalnych do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców”³. Samorząd terytorialny zakresem zadań wychodzi daleko poza działania czysto administracyjne ograniczające się do zarządzania powierzonym mieniem oraz wsparcia socjalnego obywateli stając się istotnym kreatorem inicjatyw lokalnych budowanych w przestrzeni społecznego działania. Tak rozumiana rola samorządu wymusza na nim postawę proaktywną znajdującą odzwierciedlenie w partnerskim udziale w zarządzaniu lokalnymi sprawami postrzeganymi i definiowanymi przez mieszkańców jako istotne i ważne.

Na tym tle szczególnie interesujące poznawczo są społeczny odbiór i ocena postrzegania i funkcjonowania samorządów terytorialnych w Polsce. Od tego bowiem zależy, czy Polacy definiują władzę lokalną jako element władzy publicznej – sprawnego zarządcę i administratora będącego *de facto* „lokalnym przedłużeniem władzy centralnej”, czy też staje się ona ważnym punktem odniesienia działań lokalnych wykorzystując efekt synergii polegający na stymulowaniu do działania różnych aktorów i podmiotów obecnych w społecznej przestrzeni, wykorzystując ich potencjał i aktywność dla dobra wspólnoty lokalnej? Próba odpowiedzi na tak zdefiniowany problem wymaga przeprowadzenia analiz zarówno na poziomie ogólnospołecznym, jak i w odniesieniu do konkretnych przypadków ważnych społecznie działań realizowanych przez samorządy. Wybrano dwa takie działania: rolę samorządów w zwalczaniu pandemii COVID oraz udział władz samorządowych w kryzysie uchodźczym związanym z wojną na Ukrainie.

W analizie oparto się na metodzie analizy wtórnej danych empirycznych (tzw. metoda desk research). Wykorzystano w niej wyniki badań społecznych – zarówno jakościowych, jak i ilościowych realizowanych przez uznane krajowe

---

(red.), *Samorząd terytorialny w Polsce i Europie (doświadczenia i nowe wyzwania)*, Toruń 2008, s. 59.

³ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19941240607/O/D19940607.pdf>, (6.11.2022).

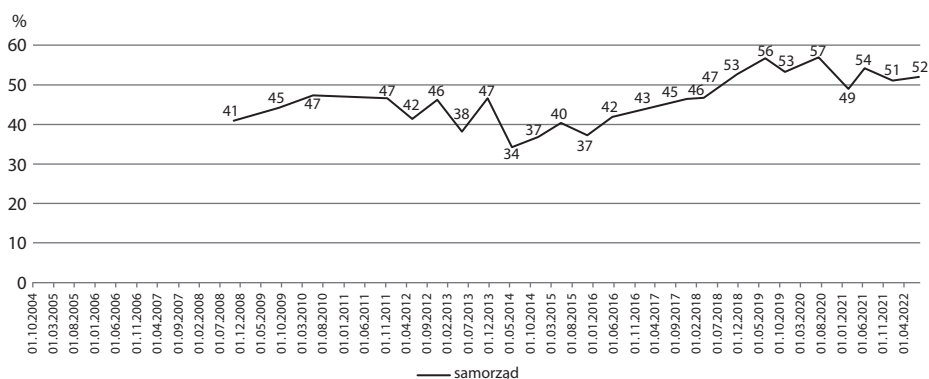
ośrodki demoskopijne, a także wyniki Eurobarometru – międzynarodowego projektu regularnego badania opinii publicznej realizowanego cyklicznie od 1973 roku przez Komisję Europejską.

Ogólne nastawienie do władz samorządowych w Polsce

Rekonstrukcję społecznego nastawienia do jednostek samorządu terytorialnego oparto na dwóch komplementarnych wskaźnikach przyjętych w literaturze przedmiotu, jako trafnie oddające nastroje społeczne w odniesieniu do badanego przedmiotu. Pierwszym z nich był pomiar zaufania do instytucji lokalnych. Zaufanie jest bowiem czynnikiem obejmującym zakresem nie tylko nastawienie do danej instytucji, ale poprzez uznanie jej wiarygodności wyrażającym także gotowość do powierzenia swojego losu danej instytucji mając poczucie względnego bezpieczeństwa, mimo że negatywne konsekwencje tego działania są możliwe. Poziom zaufania obrazuje zatem wiarygodność samorządu terytorialnego w oczach obywateli. Z badania Eurobarometr wynika, że ponad połowa (52%) Europejczyków posiada zaufanie do swoich władz lokalnych. Jest to postawa, utrzymująca się na względnie niezmiennym poziomie od 2018 roku (wykres 1). Na tym tle zaufanie Polaków do samorządów może stanowić pozytywne zaskoczenie. Wyniki marcowego pomiaru Centrum Badań Opinii Społecznej sytuują zaufanie do władz lokalnych, jako jedno z najwyższych w porównaniu z innymi jednostkami sfery publicznej w Polsce. Ufność działaniom władz lokalnych miasta, gminy wyraża trzy piąte (63%) ankietowanych, nieufność zaś zaledwie 28% uczestników sondażu. Samorządy znalazły się na trzecim miejscu rankingu, ustępując jedynie wieloletniemu liderowi tzn. siłom zbrojnym (76% ufa/14% nie ufa) oraz NATO (odpowiednio 70%/15%). Warto przy tym zauważyć, że jeśli uwzględnić czas i kontekst pomiaru (wojna na Ukrainie) – samorządy są pierwszą niemilitarną instytucją zaufania publicznego, wyprzedzając w rankingu między innymi Policję, czy Unię Europejską. Niezwykle korzystnie wygląda także zestawienie urzędów szczebla samorządowego z ich odpowiednikami szczebla centralnego. W porównaniu tym różnica wynosi 10 punktów procentowych na korzyść władz lokalnych (63% do 53%) – tabela 1.

Drugim wykorzystanym w analizie wskaźnikiem jest ocena funkcjonowania samorządów w Polsce. Jest to miara będąca składową zarówno bezpośrednich subiektywnych doświadczeń i odczuć obywateli będących wynikiem ich kontaktów z organami samorządu terytorialnego, jak i uogólnionego, często stereotypowego postrzegania tych instytucji przez Polaków.

Wykres 1. Zaufanie do samorzędu – Eurobarometr (w %)

Źródło: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2693>, PL: Kantar, CAPI, 17 czerwiec – 17 lipiec 2022, N = 26 468, w tym PL = 1016.

Tabela 1. Zaufanie w sferze publicznej w Polsce

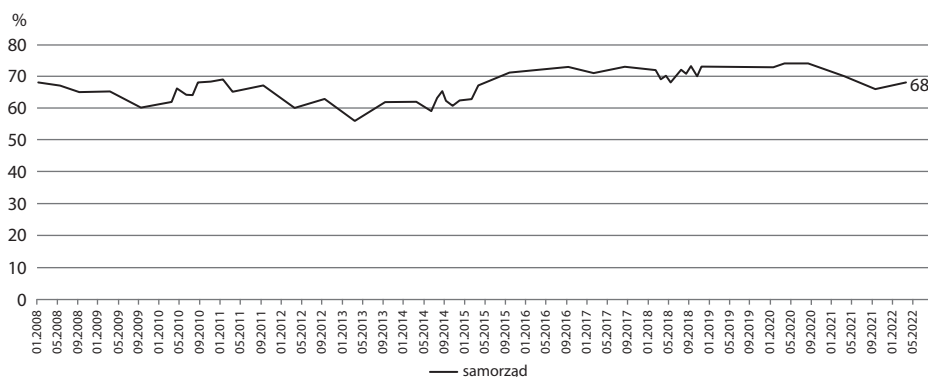
Instytucje	Czy, ogólnie rzecz biorąc, ma Pan(i) zaufanie czy też nie ma Pan(i) zaufania do wymienionych instytucji?						
	Zdecydowanie mam zaufanie	Raczej mam zaufanie	Zaufanie – ogółem	Raczej nie mam zaufania	Zdecydowanie nie mam zaufania	Brak zaufania – ogółem	Trudno powiedzieć
	w procentach						
Wojsko	24	52	76	9	5	14	10
NATO	24	46	70	11	4	15	15
Władze lokalne miasta, gminy	11	52	63	21	7	28	9
Policja	11	52	63	19	9	28	9
Unia Europejska	16	39	55	22	13	35	10
Urzednicy, administracja publiczna	3	50	53	25	10	35	12
Rzecznik Praw Obywatelskich	9	42	51	16	6	22	27
Prezydent	13	30	43	25	25	50	7
Sądy	2	31	33	33	20	53	14
Rząd	7	25	32	30	32	62	6
Media	3	26	29	35	20	55	16
Sejm i Senat	1	22	23	43	22	65	12
Trybunał Konstytucyjny	3	19	22	27	33	60	18
Partie polityczne	1	17	18	43	27	70	12

Źródło: CBOS, Komunikat 37/2022 r.

Ogólna ocena działalności władz samorządowych jest zdecydowanie pozytywna. Wyraża ją ponad dwie trzecie (68%) Polaków. Przeciwnie, negatywne opinie posiada niespełna jedna czwarta (23%) pytanym przez CBOS. Noty te są wysokie, choć należy zauważyć, że w stosunku do analogicznego okresu roku 2020 nastąpił ich spadek o 4 punkty procentowe (wykres 2). Dobre oceny relatywnie częściej wystawiają mieszkańcy wsi, osoby młode (18–24 lata), z wykształceniem zasadniczym lub niższym, uczestniczący systematycznie w praktykach religijnych, o poglądach centrowych i lewicowych.

Złe noty relatywnie częściej organom samorządowym przypisują mieszkańcy małych (pon. 20 tys. ludności) i dużych (100–499 tys.) miast, osoby w wieku 35–44 lata, z wykształceniem wyższym, oceniający jako złe własne warunki materialne, uczestniczący sporadycznie w praktykach religijnych, o poglądach prawicowych (wykres 2).

Wykres 2. Ocena działalności samorządów – CBOS (w %)

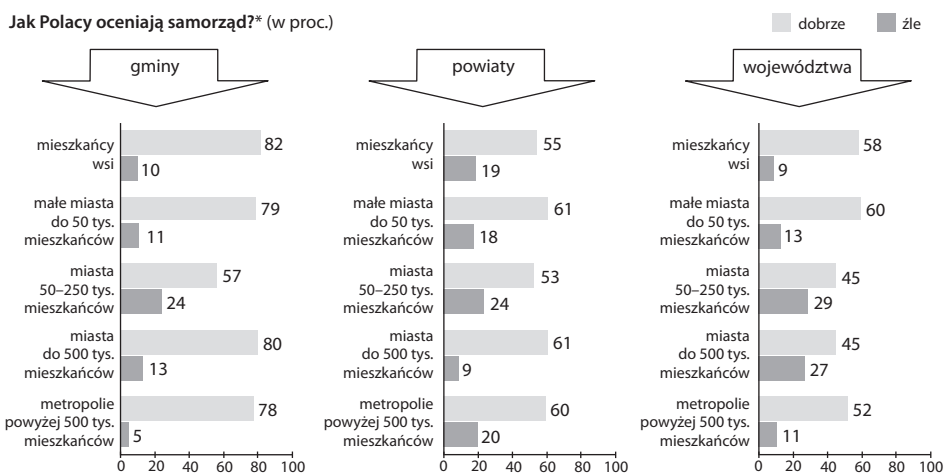
Źródło: CBOS: Komunikat 50/2022 r.

Ocena samorządów zróżnicowana jest także ze względu na ich szczebel. Najlepiej oceniany jest poziom gminny, z którym badani mają najczęstszy kontakt. Co ważne, opinia ta w większości kategorii wielkości zamieszkania jest ze sobą zbieżna oscylując na poziomie 80% not pozytywnych. Znacząco niższy poziom zadowolenia na tym tle wyrażają jedynie mieszkańcy miast średniej wielkości (50–250 tys. mieszkańców).

Poziom powiatu oceniany jest pozytywnie przez około trzy piąte badanych, gdzie dyssatisfakcja z obsługi najczęściej wyrażana jest w miastach średniej wielkości (50–250 tys. mieszkańców) lub największych aglomeracjach miej-

skich. Z kolei poziom wojewódzki, z którym obywatele mają relatywnie niewielki kontakt wzbudza zróżnicowane emocje. Zdecydowanie lepiej oceniają go mieszkańcy wsi i małych miast (do 50 tys.), wyższy krytycyzm wyrażają natomiast zamieszkujący średnie i większe aglomeracje (50–500 tys.) naszego kraju (wykres 3).

Wykres 3. Społeczna ocena samorządu różnych szczebli

* nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Źródło: <https://www.rp.pl/polityka/art9607641-sondaz-gminy-maja-najwiekszy-wplyw-na-zycie-polakow>.

Percepcja wpływu władz lokalnych na politykę lokalną

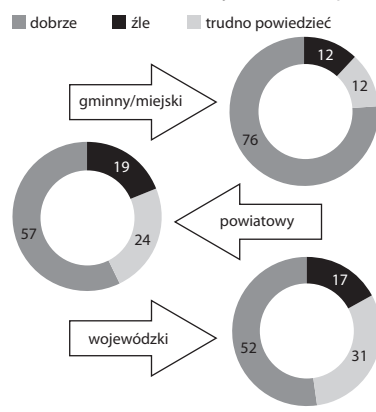
Na postrzeganie samorządu istotny wpływ ma także jego sprawczość, czyli realny wpływ jaki władze lokalne wywierają na życie obywateli mieszkających na określonym obszarze i stanowiących wspólnotę. Wyniki badania IBRiS jednoznacznie wskazują, że jest on wysoki, przy czym występuje silna korelacja pomiędzy recepcją wpływu a szczeblem samorządu. Najwyższą sprawczość Polscy odczuwają w przypadku szczebla bliskiego ich życiu i załatwianym sprawom – czyli na poziomie wójta/burmistrza, prezydenta czy też rady gminy. Dla porównania poziom powiatowy ma największy wpływ na życie 8%, zaś wojewódzki zaledwie 2% uczestników sondażu (wykres 4).

Wykres 4. Wpływ szczebli samorządu na życie obywateli

Który ze szczebli władzy publicznej ma największy, a który najmniejszy wpływ na pana/pani życie (życie obywateli)? (w proc.)

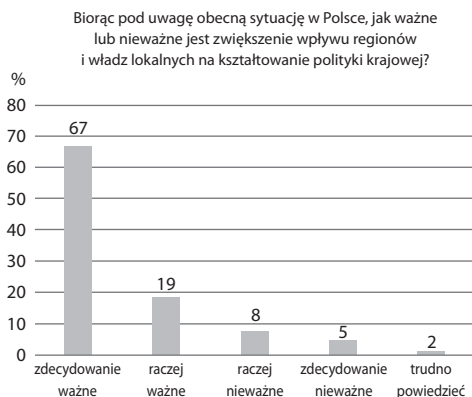

Jak oceniasz działanie samorządu w Polsce? (w proc.)

Źródło: <https://www.rp.pl/polityka/art9607641-sondaz-gminy-maja-najwiekszy-wplyw-na-zycie-polakow>.

Spółeczne opinie na temat sprawczości są zbieżne z jego odbiorem i oceną dokonaną przez kreatorów polityki lokalnej. Są oni zgodni co do słuszności procesu decentralizacji władzy oraz zwiększenia wpływu polityków lokalnych na kształtowanie polityki krajowej. Opinię tą wyraża przeważająca większość (88%) europejskich samorządowców – w tym dwie trzecie (67%) postrzegają zwiększenie tego wpływu jako zdecydowanie istotną kwestię. Przeciwnie wyrażane są zaledwie przez co szóstego (12%) badanego w Eurobarometrze samorządowca (wykres 5).

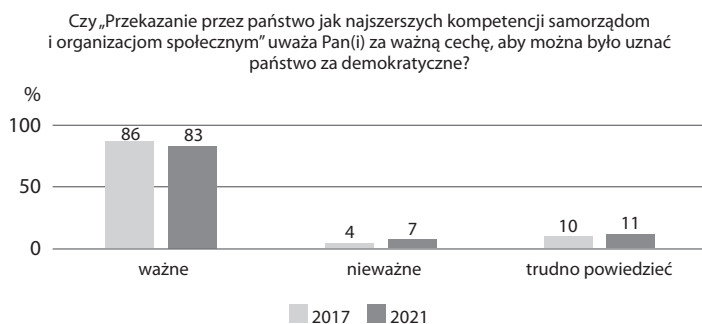
Wykres 5. Opinie polityków na temat znaczenia samorządów w kształtowaniu polityki lokalnej (w %)

Źródło: <https://www.ipsos.com/en/flash-eurobarometer-future-of-europe>; IPSOS Global, 21 lipca–9 września 2022 r., CAWI, N = 3276 lokalnie wybranych polityków (PL-124).

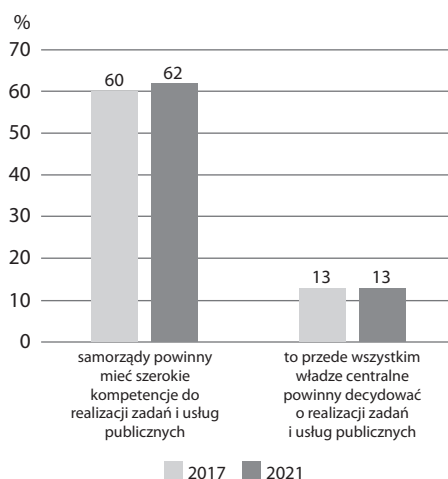
Opinie władz samorządowych na temat decentralizacji władzy centralnej znajdują także silne odzwierciedlenie w opinii społeczeństwa polskiego. Zdecydowana większość pytaných przez CBOS jest zdania, że przekazanie przez państwo jak najszerzych kompetencji samorządom i organizacjom społecznym jest ważnym działaniem wpływającym na wzmocnienie państwa jako demokratycznego i obywatelskiego. Stanowisko to jest trwałe i niezmiennie w czasie – wyznaczając kierunek postulowanych społecznie zmian w strukturze administracji publicznej (wykres 6). Zwiększenie kompetencji władzom samorządowym pozwoli zdaniem Polaków na realizację przez nie zadań i usług publicznych lepiej dopasowanych do potrzeb i oczekiwań lokalnych wspólnot, bo wynikających z ich rzeczywistych dążeń i deficytów (wykres 7).

Wykres 6. Decentralizacja kompetencji jako atrybut państwa demokratycznego (w %)

Źródło: CBOS, Komunikat 43/2021 r.

Wykres 7. Opinie na temat rozszerzenia kompetencji władz samorządowych (w %)

Źródło: CBOS, komunikat 66/2021 r.

Ocena działań władz lokalnych w czasie epidemii COVID

Pandemia COVID stanowiła bez wątpienia wyzwanie dla władz każdego szczebla administracji publicznej w Polsce. Stały przed nim także władze samorządowe zaangażowane od pierwszych chwil w pomoc obywatelom. Musiały się one zmierzyć z wyzwaniem – trudnym przede wszystkim ze względu na jego nieprzewidywalny charakter. Na organach samorządu terytorialnego spoczęła przede wszystkim koordynacja oddolnie pojawiających się inicjatyw związanych m.in. z pomocą osobom starszym, czy też akcjami szycia i dystrybucji maseczek ochronnych. Wraz z upływem czasu działania te zaczęły być w coraz większym stopniu koordynowane przez władze centralne włączające samorządy w system ochrony ludności przed wirusem. Zmienił się też charakter ich aktywności. To na poziomie lokalnym w dużej mierze oparta została powszechna akcja szczepień, zaś władze samorządowe włączyły się w proces organizacji punktów szczepień, akcją zachęcającą do wakcynacji oraz logistykę dowozu do miejsc szczepienia osób starszych, chorych, czy wykluczonych komunikacyjnie. O ocenę skuteczności tych działań zapytała pracownia badawcza Biostat. Co ważne dla interpretacji wyników – badanie przeprowadzono we wrześniu 2021 roku, czyli po najwyższych falach zachorowań oraz przy względnie stabilnie działającej gospodarce i sferze publicznej.

Wykres 8. Ocena skuteczności działań wybranych jednostek publicznych (w %)

Źródło: <https://www.biostat.com.pl/zaszczepieni-polacy-nie-zglaszaja-nop.php>, badanie wykonane 18–20.09.21.

W zderzeniu z ogólnoswiatową pandemią sprawczość samorządów wydaje się być relatywnie wysoka. Działania administracji lokalnej jako skuteczne ocenia co trzeci (35%) ankietowany, przeciwnego zdania jest zbliżony odsetek (31%) uczestników sondażu. Wyższą skuteczność działania posiadają jedynie organizacje międzynarodowe. Nie może to dziwić biorąc pod uwagę zasięg pandemii oraz podjęte działania zapobiegawcze związane z poszukiwaniem skutecznego antidotum oraz dystrybucją wakcyny. Nie są to jednak oceny znacząco wyższe (zarówno w odniesieniu do skuteczności, jak i jej braku). Oscylują w granicach błędu oszacowania wynoszącego +/- 3 punkty procentowe. Świadczyć to może o społecznym uznaniu dla działań samorządów, które przy ograniczonych możliwościach i środkach były w stanie skutecznie włączyć się w działania związane z przeciwdziałaniem pandemii koronawirusa (wykres 8).

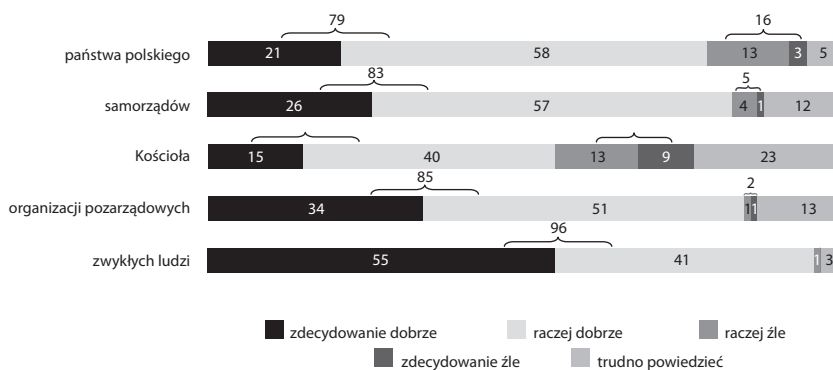
Ocena działań władz lokalnych w kontekście kryzysu uchodźczego wywołanego wojną na Ukrainie

Odmiernym wyzwaniem dla samorządów stał się bezprecedensowy, co do skali, napływ migrantów z ogarniętej konfliktem wojennym Ukrainy. Tylko w ciągu dwóch miesięcy wojny do Polski przyjechało około 1,5 miliona osób. W kluczowych pierwszych tygodniach trud ich przyjęcia, relokacji w głąb kraju i zakwaterowania w znaczącej mierze przyjęły na siebie samorzady, organizacje pozarządowe i obywatele. W obliczu kryzysu uchodźczego samorzady zajęły się nie tylko organizacją miejsc tymczasowego pobytu dla przybywających ze wschodu, ale aktywnie organizowały i dystrybuowały pomoc humanitarną kanalizując i strukturalizując tym samym spontaniczne oddolne działania obywateli. Jak zatem Polacy ocenili to zaangażowanie i rolę w nim administracji samorządowej? Odpowiedź na to pytanie przynosi kwietniowe badanie CBOS. Wynika z niego, że zdała ona egzamin wręcz celująco. Pozytywną ocenę działalności samorządów wobec uchodźców z Ukrainy wyraża w nim aż 83% badanych (przy marginalnych, mieszczących się w granicach błędu pomiaru, ocenach negatywnych). Spośród instytucji nieznacznie wyżej w rankingu Polacy oceniają jedynie aktywność organizacji pozarządowych, niżej zaś działania władz centralnych.

Co ciekawe pozytywnie inicjatywy podejmowane przez samorząd istotnie częściej oceniają osoby zamieszkujące na wsi i małych miasteczkach (do 20 tys. mieszkańców) – czyli tam, gdzie samorząd lokalny odgrywa dużą rolę

i jest relatywnie „najbliżej” obywateli. Zaangażowanie samorządów podkreślają także mieszkańcy województw do których kierował się główny nurt uchodźczy: mazowieckiego, małopolskiego, pomorskiego czy dolnośląskiego (wykres 9).

Wykres 9. Ocena działań instytucji publicznych wobec uchodźców z Ukrainy (w %)

Źródło: CBOS, komunikat 62/2022 r.

Podsumowanie

Na zakończenie artykułu warto wrócić do postawionego na jego wstępie pytania dotyczącego roli i funkcji samorządu we współczesnej Polsce. Czy pełni on zatem jedynie funkcję sprawnego zarządcy i administratora, czy też jest jednak kreatorem oddolnych działań społecznych? Przeprowadzone analizy pozwalają jednoznacznie odrzucić prawdziwość tak zdefiniowanej alternatywy. Samorząd lokalny pełni bowiem obie funkcje, które synergicznie zwiększają jego znaczenie i siłę oddziaływania. Takie jest również oczekiwanie społeczne. Wspólnoty lokalne chcą widzieć w lokalnych władzach zarówno „dobrych gospodarzy”, jak i „animatorów i kreatorów” rzeczywistości społecznej. Samorząd terytorialny, zwłaszcza najniższego gminnego (dzielnicowego/miejskiego) szczebla, dobrze wpisuje się w te oczekiwania. Świadczą o tym wysokie oceny jakie mieszkańcy wystawiają swoim władarzom. Polacy ufają samorządom lokalnym, dobrze oceniają ich działalność widząc w niej realną sprawczość i rzeczywisty wpływ na swoje życie. Potwierdzają to także analizowane studia przypadku. Zarówno w przypadku epidemii COVID, jak i kryzysu uchodźczego władze samorządowe stanęły, w społecznym odbiorze, na wysokości zadania spełniając pokładane w nich nadzieje. Tłumaczyć to może choć częściowo, wysokie społeczne oczekiwanie decentralizacji oraz przekazywania kompetencji i środków władzom lokalnym – znajdującym się przecież najbliżej potrzeb i oczekiwań obywatela.

Bibliografia

Komunikat CBOS 37/2022 r.

Komunikat CBOS 50/2022 r.

Komunikat CBOS 43/2021 r.

Komunikat CBOS 66/2021 r.

Komunikat CBOS 62/2022 r.

Stankiewicz W., *Samorząd terytorialny w polskim systemie administracyjnym po zmianach konstytucyjnych wprowadzonych w latach 90.*, [w:] J. Marszałek-Kawa, A. Lutrzykowski (red.), *Samorząd terytorialny w Polsce i Europie (doświadczenia i nowe wyzwania)*, Toruń 2008.